

Med øye for akupunktur

– vellykket norsk-kinesisk samarbeid

St. Olav Eye Clinic Norway i Tønsberg behandler øyesykdommer med akupunktur. Mange har fått tilbake synet etter slik behandling, selv etter å ha fått beskjed fra lege at synet ikke kan reddes.

TEKST BIRTHE STORAKER FOTO BENTE WEMUNDSTAD

Medisinske professorer og øyespesialister fra Kina besøker jevnlig St. Olav Eye Clinic, som er en del av St. Olavs Helseklinikk i Tønsberg. Hva bidrar de med som ikke det norske helsevesenet kan tilby? Kan vi lære noe av hvordan spesialistene fra Kina tilnærmer seg pasienten og hvilke behandlingsmetoder de bruker?

St. Olav Eye Clinic Norway

St. Olav Eye Clinic Norway drives av grunnlegger og administrerende direktør Erik Vinje Olbjørn (f. 1971) og direktør Ole Jørgen Frydenlund (f. 1973). Som eneste norske klinikk representerer de en sertifisert avdeling av det anerkjente kinesiske sykehuset China Academy of C.M.S. Eye Hospital i Beijing, Kina.

China Academy of C.M.S. Eye Hospital i Beijing, Kina

Øyesykehuset i Beijing tilbyr en kombinasjonsbehandling hvor øyeleger og akupunktører jobber sammen for å hjelpe pasienter med synsproblemer. Her har de en egen avdeling hvor det kommer pasienter fra hele verden for å få behandling. Dit kommer også øyeleger fra alle verdenshjørner for å arbeide eller gå i lære og få praksis på sykehuset.

– Vi som arbeider på St. Olav Eye Clinic, hospiterer og er på kurs og foredrag regelmessig med de fremste ekspertene på behandling av øyelidelser i Kina, forteller Olbjørn. – I Kina satser man virkelig på akupunktur i behandling av øyelidelser. Vi har jevnlig utveksling av kunnskap mellom landene og innhenter råd og veiledning fra ekspertene. Slik kan vi lære best mulig og deretter spre kunnskapene i Norge, forteller han videre.

” Øynene er en del av helheten!

Eye Hospital i Beijing er et stort sykehus og kan tilby de fleste former for profesjonell og moderne medisinsk behandling. Her kombineres operasjoner i mange ulike former med urtemedisin og akupunkturbehandling som standard. På den måten bygger klinikken bro mellom vestlig medisin, akupunktur og tradisjonell kinesisk urtemedisin.

Beijing er en stor og pulserende verdensmetropol med mye helse- og behandlingkunnskap. Her finnes

også et helsevesen som forvalter medisinsk kunnskap og erfaring basert på et biologisk og helhetlig grunnprinsipp. Dette resulterer i at skolemedisin og naturmedisin møtes og fungerer sammen i stedet for å sette motsetninger og skiller imellom seg.

– Ikke bare er det svært kostnadseffektivt, men det gir også raske og gode resultater for pasientene, noe som igjen fører til rask rekonvalesens med få liggedøgn, sier Olbjørn. – Med opp mot 1 200 øyepasienter daglig er det nødvendig å gi den raskeste, beste og mest effektive behandlingen, fortsetter han.

Eye Hospital i Beijing tilhører verdensklassen når det gjelder helsepersonellens kompetanse. Derfor får de også ofte besøk fra medisinske fagmiljøer fra alle verdens hjørner. Dette gir godt renommé i hjemlandet. I tillegg utmerker øyesykehuset seg også med sine resultater i forskning på alt fra kreft til stamceller.

Reiser til Beijing

St. Olavs Eye Clinic tilbyr pasientreiser til det kinesiske sykehuset for å gi behandling som bygger på en kombinasjon av tradisjonell bruk av urter, akupunktur og moderne medisin.

Årlig behandler sykehuset cirka 250 000 øyepasienter. – Vi på St. Olav Eye Clinic føler oss svært privilegerte som kan ha et så tett samarbeid med Eye Hospital, sier Olbjørn fornøyd. – Dette er gledelig for oss som arbeider med behandling og får sjansen til å lære enda mer og fordype oss. For våre pasienter som får anledning til å motta behandling fra det kinesiske fagpersonalet, er det også et unikt tilbud av spisskompetanse på kombinasjonsbehandling, forteller han. To–tre ganger i året arrangerer de reiser til Beijing med 10–15 pasienter hver gang.

Hva gjør akupunkturen?

Olbjørn forklarer det slik: – Øynene er direkte knyttet til hjernen via synsnerven. Synssenteret i hjernebarken, som ligger i bakhodet, dekker et ganske stort område fordi øynene er en spesielt viktig sans for mennesker. Vi vet at akupunktur øker blodgjennomstrømmingen lokalt der man setter nålen, men også til resten av kroppen. Den økte blodsirkulasjonen er viktig når man ser på samspillet mellom øynene

og hjernen. Økt tilførsel av næring og økt aktivitet kan gjøre at øynene og hjernen fungerer bedre. I behandlingen kan det benyttes fem–seks ulike akupunkturteknikker og verktøy, forklarer han.

Hvilke øyelidelser kan behandlingen ha effekt på?

Akupunkturbehandlinga brukes mest mot AMD (aldersrelatert makuladegenerasjon), tørre øyne (kan oppleves som våte), tunnelseyn (retina pigment-

” Gir folk livet tilbake!

tosa), optisk syndystrofi (MS hvor isolasjon av synsnerven blir ødelagt) og grønn stær (glaukom). AMD forekommer i to varianter, tørr og våt. – Den våte kan behandles og rammer 10 prosent av alle mennesker over 70 år, sier Frydenlund. Den tørre varianten forskes det mye på i Kina, som samar-

beider med Universitetet i California, Los Angeles, sier han videre. – Ved AMD blir celler i netthinnen syke. Behandlingen bidrar til å vekke cellene til live, og med akupunktur kan vi ofte stoppe utviklingen og får cirka 20 prosent bedring. Av og til ser vi hele 60–80 prosent synsbedring. Bare å kunne stoppe utviklingen er meget bra med tanke på at AMD er en progressiv lidelse, forteller han. Pasientene tilbys ingen behandling fra det offentlige helsevesen annet enn jevnlig kontroll.

Integrert klinikk

– Vårt langsiktige mål er å få kinesiske øyeleger til Tønsberg for å behandle norske pasienter, sier Frydenlund. – Ambisjonen er å bli Europas første integrerte klinikk hvor skolemedisin og kinesisk medisin brukes sammen for å gi et best mulig tilbud til øyepasienter. Den store drømmen er å samarbeide med øyeleger lokalt på klinikken i Tønsberg. Klinikken tar gjerne imot henvendelser fra personer med andre typer øyepager/øyelidelser også, avslutter Ole Jørgen Frydenlund.

Fikk synet tilbake med øyeakupunktur

Etter en blodpropp mistet Per synet på venstre øye. Legen som behandlet ham, ga svært lite håp om at han ville få synet tilbake. Etter bare noen ukers akupunkturbehandling fikk han likevel gleden av å kunne se igjen.

TEKST BIRTHE STORAKER FOTO BIRTHE STORAKER

Da Per Høst (f.1943) våknet 2. påskedag 2015, oppdaget han en del "gruff" i venstre øye. Han merket raskt at noe var galt da han nesten ikke kunne se. – Det føltes som å se gjennom knust glass dekket med mange svarte områder, forteller Per. Han dro raskt til legevakta, som sendte ham videre til Ullevål universitetssykehus. Der brukte en øyelege mange timer på å undersøke ham og inkluderte en generell helsesjekk. Legen konstaterte at han hadde en blodpropp i venstre øye. – Jeg var veldig spent på resultatet av undersøkelsen, sier Per. – Var det håp om at han ville kunne se igjen? – Det er nok ikke det, svarte legen, og ba ham komme tilbake etter to måneder for en ny sjekk.

Da Per forlot sykehuset, så han omtrent ingenting på venstre øye. På bussholdeplassen så han ikke hva det stod på bussene som kom, så han tok en taxi. Da han var vel hjemme, ringte han til St. Olavs Helseklinikk for å snakke med Erik Vinje Olbjørn, som han kjente fra tidligere. Han visste at denne klinikken behandlet øyesykdommer med akupunktur. Dette måtte han prøve! Dagen etter tok Per toget til Tønsberg og startet

behandling. Han fikk doble behandlinger med nåler daglig, en før og en etter lunsj. Nålene ble satt i hendene, håndflatene, ankene, hodet og pannen. Morgenbehandlingen var en lett versjon med cirka 45 minutter per behandling. En kraftigere behandling ble gitt på ettermiddagen. Han fortsatte denne rutinen to ganger daglig fem dager i uka, seks uker i strekk.

Bedring

Allerede etter få behandlinger begynte Per å merke forskjell, og etter to uker hadde han fått cirka 50 prosent bedre syn. På tomånederskontrollen hadde han fått omtrent 60 prosent syn tilbake. Da han kom tilbake til Ullevål til kontroll i september, var synet vel 80 prosent bedre!

To leger på Ullevål tok mange bilder og måtte kalle inn overlegen, som konkluderte at dette var veldig bra. – Det spesielle er at de ikke spurte hva jeg hadde gjort siden sist, forteller Per. – De uttrykte ingen nysgjerrighet på hvordan dette kunne gått til, selv om de hadde sagt at jeg måtte forberede meg på å bli blind på det ene øyet, forteller han videre.

En tid seinere fikk Per høre om en bekjent som var havnet i en identisk situasjon. Han ble også behandlet på øyeavdelingen ved Ullevål universitetssykehus, men fikk ingen annen hjelp og kom ingen vei. Hadde legene spurt Per den gang om hvordan han fikk synet tilbake, kunne de sendt vedkommende til St. Olavs Helseklinikk, og synet ville trolig vært reddet.

– Det er viktig å komme i gang med behandlinga så fort som mulig, understreker Per. – Man må ikke bare gå hjem og finne seg i å miste synet. Det er skremmende at legene ikke spør og deler min erfaring med andre, sier han. – Det er et etisk prinsipp som mangler. De burde tenke på pasientens beste og informere om andre muligheter, sier Per videre.

Per er veldig fornøyd med ha fått så mye av synet tilbake. Terapeutene på klinikken mener at han ved ytterligere behandling kan få enda bedre syn. Han vurderer om han skal si seg fornøyd med dagens situasjon, siden han ser godt nok til å lese uten briller og håndterer alle daglige gjøremål uten å tenke på at han har litt redusert syn på det ene øyet.